

Eiríkur Rögnvaldsson

Íslensk tunga á stafrænni öld

Íslenska á 21. öld

Málþing Íslenskrar málnefndar um íslensku í tölvuheiminum
Þjóðmenningarhúsinu, 13. nóvember 2012

Könnun á stöðu 30 Evrópumála

- Gerð á vegum Evrópuverkefnisins **META** **NET**
 - 70-80 síðna skýrsla (hvítbók) fyrir hvert mál
 - hver skýrsla tvímála — á viðkomandi máli og ensku
- Í skýrslunum er gerð grein fyrir
 - helstu einkennum og sérkennum hvers máls
 - málsamfélaginu og stöðu og hlutverki málsins í því
 - máltæknirannsóknnum og máltækniiðnaði í landinu
 - hlutverki máltækni (afurða og þjónustu) í landinu
 - stöðu máltækni í samanburði við önnur Evrópumál

THE ICELANDIC LANGUAGE IN THE DIGITAL AGE – ÍSLENSK TUNGA Á TUNGA Á THE DIGITAL AGE ÖLD STAFRÆNNI

Eiríkur Rögnvaldsson
Kristín M. Jóhannsdóttir
Sigrún Helgadóttir
Steinþór Steingrímsson

Málið í samfélaginu

- Íslenska er notuð á öllum sviðum samfélagsins
 - í stjórnkerfinu
 - í menntakerfinu
 - í viðskiptalífinu
 - í öllum daglegum samskiptum fólks
- Þó eru blikur á lofti
 - vísbendingar um veikari stöðu málsins
 - námsefni á ensku á leið inn í grunnskólana

Mat á stöðu máltækni

- Lagt var mat á stöðu hvers máls á sviði
 - talvinnslu (talgevingar og talgreiningar)
 - vélþýðinga
 - textagreiningar (mörkunar, þáttunar o.fl.)
 - málfanga (orðasafna, málheilda, trjábanka o.fl.)
- Gefnar voru einkunnir fyrir hvern þátt
 - frá 0 upp í 6
- Síðan var málunum raðað í fimm klasa
 - eftir einkunnum í þessum fjórum þáttum

Talvinnsla

Afburðagóður stuðningur	Góður stuðningur	Sæmilegur stuðningur	Brotakenndur stuðningur	Lítill/enginn stuðningur
	Enska	Finnska Franska Hollenska Ítalska Portúgalska Spænska Tékkneska Þýska	Baskneska Búlgarska Danska Eistneska Galisíska Gríska Írská Katalónska Norska Pólska Serbneska Slóvakíska Slóvenska Sænska Ungverska	Íslenska Króatíska Lettneska Litháíska Maltneska Rúmenska

Vélpýðingar

Afburðagóður stuðningur	Góður stuðningur	Sæmilegur stuðningur	Brotakenndur stuðningur	Lítill/enginn stuðningur
	Enska	Franska Spænska	Hollenska Ítalska Katalónska Pólska Rúmenska Ungverska Þýska	Baskneska Búlgarska Danska Eistneska Finnenska Galisíska Gríska Írska Íslenska Króatíska Lettneska Litháíska Maltneska Norska Portúgalska Serbneska Slóvakíska Slóvenska Sænska Tékkneska

Textagreining

Afburðagóður
stuðningur

Góður
stuðningur

Enska

Sæmilegur
stuðningur

Franska
Hollenska
Ítalska
Spænska
Þýska

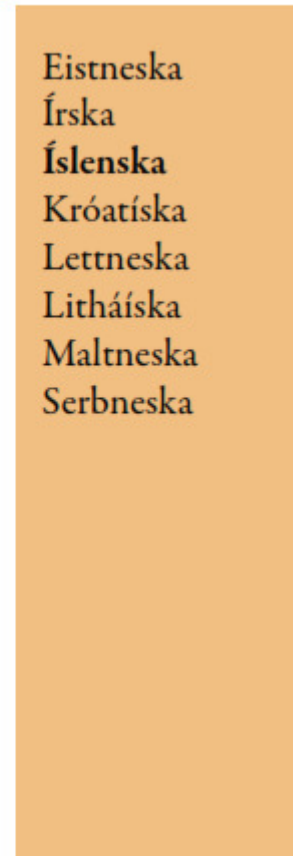
Brotakenndur
stuðningur

Baskneska
Búlgarska
Danska
Finnska
Galisíska
Gríska
Katalónska
Norska
Pólska
Portúgalska
Rúmenska
Slóvakíska
Slóvenska
Sænska
Tékkneska
Ungverska

Lítill/enginn
stuðningur

Eistneska
Írska
Íslenska
Króatíska
Lettneska
Litháíska
Maltneska
Serbneska

Málföng

Afburðagóður stuðningur	Góður stuðningur	Sæmilegur stuðningur	Brotakenndur stuðningur	Lítill/enginn stuðningur
	Enska	Franska Hollenska Ítalska Pólska Spænska Sænska Tékkneska Ungverska Þýska	Baskneska Búlgarska Danska Eistneska Finnska Galisíska Gríska Katalónska Króatíska Norska Portúgalska Rúmenska Serbneska Slóvakíska Slóvenska	Írska Íslenska Lettneska Litháíska Maltneska

Niðurstöður rannsóknarinnar

- 2/3 tungumálanna (21 af 30) eru í hættu
 - ná ekki að fylgja hraðri þróun tölvutækninnar
 - verða því ekki nothæf á mikilvægum sviðum þjóðlífsins í náinni framtíð ef svo fer sem horfir
- Vitundarvakning er nauðsynleg
 - til að vekja athygli stjórnvalda og almennings á þeirri hættu sem tungumálin standa frammi fyrir
 - og benda á möguleika máltækni til að auðvelda samskipti þjóða, og milli manns og tölvu

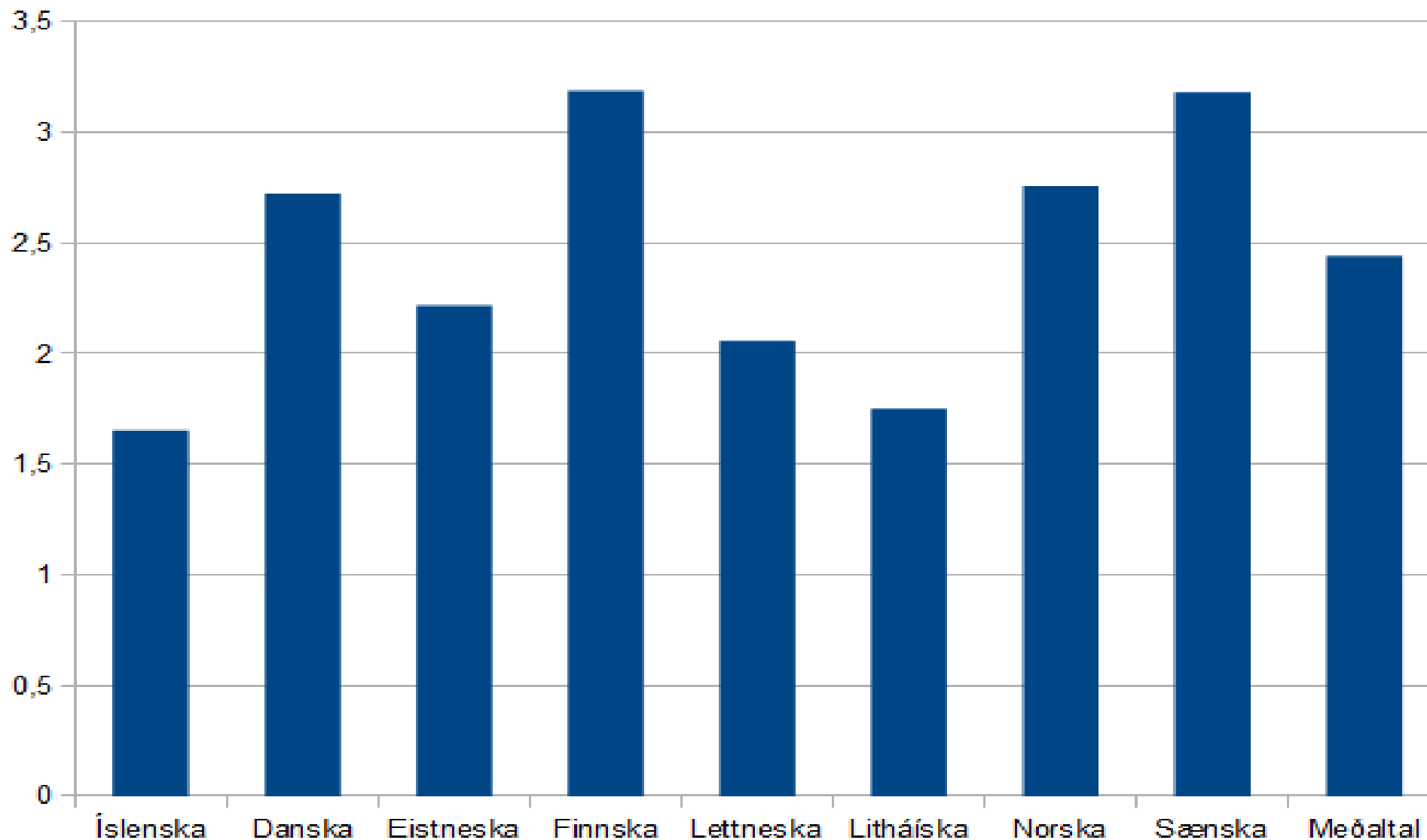
Gerum kröfur!

- Allt veltur á málnotendum
 - hafa þeir metnað fyrir sína hönd og móðurmálsins?
- Notum móðurmálið þar sem hægt er
 - grípum ekki til ensku að óþörfu
- Ætlumst til að geta nota móðurmálið
 - alls staðar innan tölvutækninnar
 - í samskiptum okkar við tölvurnar
- Að öðrum kosti bíður málsins hægfara dauði

Íslenska og grannmálin

Ályktanir

- Íslenska er ekki í bráðri hættu, þrátt fyrir yfirburði enskunnar í máltækni og tölvumálvísindum.
- Á hinn bóginn gæti staðan gerbreyst á svipstundu þegar ný kynslóð tækninnar fer fyrir alvöru að ráða við mannlegt mál á skilvirkan hátt.
- Eigi íslenska að vera lífvænleg þjóðtunga í þróuðum heimi verður hún að geta staðið undir kröfum upplýsingatækninnar.
- Fjárfesting í máltækni verður því að vera grunnþáttur í framkvæmd íslenskrar málstefnu.

Pökk fyrir áheyrnina!

META NORD

META NET